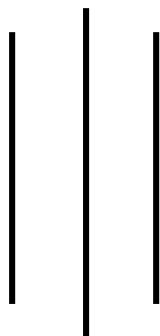
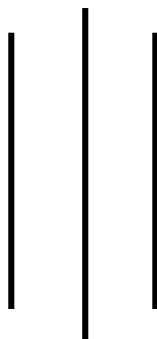

महिलाहरुको शैक्षिक अवस्था

(नवलपरासी जिल्ला, पंचनगर गा.वि.स वार्ड नं. २ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन)

मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अन्तर्गत समाजशास्त्र
विषयको स्नातकोत्तर तहको उपाधिको लागि आंशिक
आवश्यकता परिपूर्तिको लागि तयार गरिएको शोध-पत्र

प्रस्तुतकर्ता:

हेमा पौडेल

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रिय विभाग

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०६८

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तर्गत
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रिय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस – पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अन्तर्गत, समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र केन्द्रिय विभागको स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि श्री हेमा पौडेलले मेरो निर्देशनमा र सुपरिवेक्षणमा “महिलाहरुको शैक्षिक अवस्था नवलपरासी जिल्ला, पंचनगर गा.वि.स. वार्ड नं. २ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन” विषयको शोधपत्र तयार पार्नु भएको छ। म उहाँको कार्यप्रति सन्तुष्ट छु र प्रस्तुत यस शोधपत्रलाई आवश्यक अन्तिम मूल्याङ्कन र स्वीकृतिको लागि सिफारिस गर्दछु।

नीति अर्याल खनाल

शोध निर्देशक

समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र

केन्द्रिय विभाग कीर्तिपुर

मिति :-२०६८/०४/०९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा समाजिकशास्त्र संकाय अन्तर्गत
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रिय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय अन्तर्गत, समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहको उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्नको लागि हेमा पौडेलद्वारा तयार पारिएको “महिलाहरुको शैक्षिक अवस्था नवलपरासी जिल्ला, पंचनगर गा.वि.स. वार्ड नं. २ को एक समाजशास्त्रीय अध्ययन” विषयको शोधपत्रलाई स्वीकृत गरिएको छ ।

विभागीय प्रमुख

डा. ओम गुरुङ

शोध निर्देशक

नीति अर्याल खनाल

बाह्य निर्देशक

मधुसूदन सुवेदी

मिति :- २०६८/०४/१९

कृतज्ञता

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अर्न्तगत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर उपाधिको आंशिक आवश्यकता पूरा गर्न यो शोधपत्र तयार गरिएको हो । यस शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा अध्ययन क्षेत्रको रूपमा छनोट गरीएको नवलपरासी जिल्लाको पंचनगर गा.वि.स. वार्ड २ का महिलाहरु सहभागि भएर ठूलो सहयोग गर्नु भएको छ त्यसका लागि म उहाँहरु प्रति कृतज्ञ छु ।

शोधपत्र तयार पार्ने सिलसिलामा आवश्यक निर्देशन, सरसल्लाह, र सहि मार्गदर्शन गर्नुहुने श्रद्धेय नीति अर्याल खनाल ज्यू प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । यस शोधपत्र तयार गर्न प्रारम्भिक चरणमा प्रेरणा प्रदान गर्नु हुने सह-प्राध्यापक डा. सन्ध्या बस्नेत र उप-प्राध्यापक श्री टिकाराम गौतम ज्यू र अन्य आदरणीय गुरु वर्गहरु प्रति पनि हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

यसै गरी शोधपत्र तयार गर्न मलाई कम्प्युटरमा सहयोग सल्लाह र जागर प्रदान गर्नुहुने श्री प्रेम बहादुर साउद, अध्ययन क्षेत्रमा तथ्यांक संकलनका क्रममा सहयोग गर्ने बहिनी सरस्वति पौडेल, सम्पूर्ण परिवार साथै साथीहरु र मलाई आवश्यक सन्दर्भ पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराएर सहयोग गर्नु हुने केन्द्रिय पुस्तकालय कीर्तिपूरका कर्मचारीहरु प्रति हृदय देखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

हेमा पौडेल

समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रिय विभाग

कीर्तिपुर

विषय सूची

सिफारिस पत्र

स्विकृति पत्र

कृतज्ञता

तालिका सूचि

	पृष्ठ
अध्याय एक : परिचय	१-६
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याको कथन	३
१.३ अध्ययनको उद्देश्य	६
१.४ अध्ययनको महत्व	६
१.५ अध्ययनको सीमा	७
अध्याय दुई : सैद्धान्तिक अवधारणा र सन्दर्भ साहित्यको पुनरावलोकन	८-१८
२.१ सैद्धान्तिक अवधारणा	८
२.२ महिला शिक्षासँग सम्बन्धित नीति तथा रणनीतिहरू	१०
२.३ पूर्व अध्ययनहरूको समीक्षा	१३
२.४ अवधारणात्मक खाका	१८
अध्याय तिन : अनुसन्धान पद्धति	१९-२१
३.१ अध्ययन क्षेत्रको परिचय	१९
३.२ अनुसन्धानको ढाँचा	१९
३.३ तथ्यांकको प्रकृति र श्रोतहरू	१९
३.४ अध्ययनको नमूना छनौट	२०
३.५ तथ्याङ्क संकलन विधिहरू	२०
३.५.१ अर्न्तवार्ता अनुसूचि	२०

३.५.२ व्यक्तिगत अध्ययन	२१
३.६ तथ्यांक विश्लेषण	२१
अध्याय चार : अध्ययन क्षेत्रका महिलाहरूको सामाजिक र आर्थिक अवस्था	२२-३३
४.१ लैङ्गिक विवरण	२३
४.२ जात/जातीको विवरण	२४
४.३ धार्मिक अवस्था	२५
४.४ उत्तरदाताको उमेरगत विवरण	२५
४.५ परिवारको प्रकारका आधारमा शिक्षा	२६
४.६ विवाह गर्दाको उमेर	२७
४.७ वैवाहिक अवस्था	२८
४.८ शैक्षिक अवस्थाका आधारमा जग्गाको स्वामित्व	३०
४.९ जातिय आधारमा उत्तरदाताको प्रमुख पेशा तथा व्यवसाय	३१
४.१० मासिक आम्दानी	३३
४.११ जातिय आधारमा घरायसी आयव्ययमा निर्णय	३३
अध्याय पाँच : महिलाहरूको शैक्षिक अवस्था	३५-४६
५.१ महिला पुरुष बीचको शैक्षिक अवस्था	३५
५.२ साक्षरताको प्रमुख श्रोत	३७
५.३ जातिगत आधारमा शैक्षिक अवस्था	
५.४ शिक्षाका आधारमा पेशा	३९
५.५ महिला शिक्षा सम्बन्धि सामाजिक धारणा	४०
५.६ विद्यालय जाने बालबालिकाको विवरण	४१
५.७ छोराछोरीको पढाई सम्बन्धि धारणा	४२
५.८ समाजमा हुने शैक्षिक गतिविधि सम्बन्धि सामाजिक धारणा	४३
५.९ निरक्षर हुनुका कारण	४४

५.१० विवाह पश्चात महिलाको अध्ययन अवस्था	४५
५.११ पढाई निरन्तरता नदिनुका कारण	४६
अध्याय छ : सारांश र निश्कर्ष	४८-५१
६.१ सारांश	४८
६.२ निश्कर्ष	५१
सन्दर्भग्रन्थ सूचि	५३
परिशिष्ट	
परिशिष्ट : १ अन्तर्वाता प्रश्नावलि	५७

तालिकाहरु

तालिका नं.	पृष्ठ
तालिका १. लैङ्गिक विवरण	२३
तालिका २. जात/जातीको विवरण	२४
तालिका ३. धार्मिक अवस्था	२५
तालिका ४. उत्तरदाताको उमेरगत विवरण	२५
तालिका ५. परिवारको प्रकारको आधारमा शैक्षिक अवस्था	२७
तालिका ६. विवाह गर्दाको उमेर	२८
तालिका ७. उत्तरदाताको हालको वैवाहिक अवस्था	२९
तालिका ८. शैक्षिक अवस्थाका आधारमा जग्गाको स्वामित्व	३१
तालिका ९. जातिगत आधारमा उत्तरदाताको प्रमुख पेशा तथा व्यवसाय	३२
तालिका १०. उत्तरदाताको परिवारको मासिक आम्दानी	३३
तालिका ११. जातिगत आधारमा घरायसी आयव्ययमा निर्णय	३४
तालिका १२. महिला पुरुष बिचको शैक्षिक अवस्थाको विवरण	३६
तालिका १३. उत्तरदाताको साक्षरताको प्रमुख स्रोत	३७
तालिका १४. जातिगत आधारमा उत्तरदाताको शैक्षिक अवस्था	३८
तालिका १५. शिक्षाका आधारमा उत्तरदाताको पेशागत विवरण	४०
तालिका १६. विद्यालय जाने बालबालिकाको विवरण	४१
तालिका १७. छोराछोरीको पढाई सम्बन्धि धारणा	४२
तालिका १८. शैक्षिक गतिविधि सम्बन्धि महिलाको चासो	४३
तालिका १९. उत्तरदाता निरक्षर हुनुका कारण	४४
तालिका २०. उत्तरदाताको विवाह पश्चातको अध्ययनको अवस्था	४५
तालिका २१. पढाई निरन्तरता नदिनुका कारण	४६